

خطوط عثمانية

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
وآثاره من العجائب والبراهين
والآيات والرموز ما لا يحصى
وما لا يفهم إلا بالقلوب
الهادية والعيون البصيرة
والأسماع السليمة والنفوس
الطاهرة والقلوب النيرة
والأبصار السليمة والنفوس
الطاهرة والقلوب النيرة
والأبصار السليمة والنفوس
الطاهرة والقلوب النيرة

خطوط عثمانية

تعلیم و کمال

اکل لالا ط ب پتت اف ک و و د

ر و م ر م ر س ص ق ه ه ر ی ح ح ح ح ع

باشه و صو کده باز بندن حرف ک انطالی

ا ا ا د د ن ن ر ر م ر س و ی و و و

باشده باز بونه به حرفه نيك اشكال لغو و صدمه موفع استعماري

يا ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها

ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها

ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها ايها

کتابت اور تدریس و ترمیم کا ایک نیا اور مفید اسکول

تالیف: ڈاکٹر محمد رفیع الرحمن

علی گڑھ یونیورسٹی، علی گڑھ

پبلشر: ڈاکٹر محمد رفیع الرحمن

رَبِّ لَيْسَ وَلَا عَيْسَ رَبِّ لَيْسَ وَلَا عَيْسَ

أَبِشَجَّحِ دَرِيْسِ رِطِجِ فِ

فُتُكُكُ كُكُ مَرَزُفَا وَهَهُوْا لِي

باشند و آورنده و موکد و زیاده حرف اول اشغال نموداری

ع عا عد عك عل عه علا عر عر عر عر عس عص عرض عط عم عق عز عع
 عر شعبان فغان بعد چغرمعرفت ع نافع تتبع واسع لامع راجع واضع تابع
 ف فناقصه فك رقبة ف ففیه سقر و نفس فت قق سف ضیق شفیق جف
 ك كتاب كذكر كم كك كتاب ككث كذار كفان كاكل كلام كلمة
 ك فكيف تنكر مكمل منكر نكير مك بك اولئك بك عليك منك انك

باشہ اور تہ دہ دسرکہہ یا زینلان عرفدک اسطال مخصوصہ لری

ل لطیف لتوء لمثوبۃ لا فجعلت خلف فلربما لیل لعل سبیل قل جلال سلام
 یر ما مت مد مر مس مص مع مف مومل مل مم من م مج مر مم می
 یر تمت تماما یر نعمه بجمہ یر حمدت نعمه یر فعل حمدا یر ترحم یم یم سلم ثم تقیم
 یر هو هر یر مهمان منها یر نہان مهم یر لہم جہنم یر لہ نافعہ لہ وعلیہ بہ حملہ
 بی سی سی بی نی حی طی عی فی کی لی می ہی نی یعی یعی کی یلی
 نظر مکرر انارات و زینبات

الْخَطُّ يَبْقَى زَمَانًا بَعْدَ كَاتِبِهِ

الْخَطُّ يَبْقَى زَمَانًا بَعْدَ كَاتِبِهِ وَكَاتِبُ الْخَطِّ تَحْتَ الْأَرْضِ مَدْفُونٌ

وَكَاتِبُ الْخَطِّ تَحْتَ الْأَرْضِ مَدْفُونٌ

تَعَلَّمُوا مِنْ لِحْطِ طَيِّبَاتِ النَّارِ

فَمَا لِحْطُ الْأَرِينَةِ النَّارِ فَإِنَّكَ دَامًا لِحْطُكَ زِينَةً

وَأَنَّكَ مَحْبُوبٌ بِسَبَابِهَا فَافْضِلْ مَكْسِبَ

أَمِنْ تَذَكُّرٍ جِرَانٍ بِيَدِي سَيِّدٍ مَرْجَبٍ مَعَا جَرِيٍّ

أَمِنْ تَذَكُّرٍ جِرَانٍ بِيَدِي سَيِّدٍ مَرْجَبٍ مَعَا جَرِيٍّ مِنْ مَقْلَةٍ بِيَدِيٍّ
أَمْ هَبَّتِ الرِّيحُ مِنْ تَلْقَاءِ كَاظِمَةٍ وَأَوْمَضَ الْبُرُوقُ فِي الظُّلَمَاءِ مِنْ أَضْمٍ

أَمْ هَبَّتِ الرِّيحُ مِنْ تَلْقَاءِ كَاظِمَةٍ وَأَوْمَضَ الْبُرُوقُ فِي الظُّلَمَاءِ مِنْ أَضْمٍ

يَا خَيْرَ مَرِيضٍ الْعَافِ فَوَسَّاسِ عَيْبٍ وَفَوَاقِ الْبَلَاءِ نَوَاسِرِ

فَمَا لِعَيْنِكَ إِذْ قُلْتَ كُفَّاهِمَا وَمَا لِقَلْبِكَ إِذْ قُلْتَ أَشْتَفِقُ بِهِمَا

أَيُّ حَيْبِ الصَّبِّ أَنْ أَحْبَبْتُ مِنْكُمْ مَا بَيْنَ مَنْشَجٍ مِنْهُ وَمُضْطَرٍ

عَلَيْكَ خَيْرٌ حَسْبُ الْخَطِّ فَإِنَّ مَرِيضَةَ الْزَفْرِ

لَمَّا نَحْنَا بِمَا نَعْمَى الْعُقُولِ بِمَا حَرَصْنَا عَلَيْكَ فَلَمْ نَزِدْكَ

مَنْ يَلِي بِرَدِّ جَسَاحٍ مِنْ غَوَايِبِهَا كَمَا يَرُدُّ جَسَاحُ الْخَيْلِ بِاللَّحْمِ

وَخَالَفَ النَّفْسَ وَالشَّيْطَانَ وَأَعْصَمَهُمَا وَأَزْهَمَ مَا مَحَضَاكَ النَّضِجَ فَأَتَيْهِمْ

أَمْرُكَ الْخَيْرِ لَكِنْ قَاتَمْتَ بِيْرَهُ وَمَا اسْتَنْتَمْتُمْ فَمَا قَوْلِي

ب نقطه
ب یک نقطه
دو نقطه
سه نقطه
چهار نقطه
پنج نقطه
شش نقطه
هفت نقطه
هشت نقطه
نُه نقطه
ده نقطه

ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن ه ل ا ی

ص ص ه ط ع ف و ک ل م ن ه ل ا ی

ا ب ج د ر س س س س ه ص ص ه ط ع ف و ک ل م

ن ن ه و ه ه ل ا ی

ا ب ج د ر س س س س ه ص ص ه ط ع ف و ک ل م ن ه و ه ه ل ا ی

باشده بازید بهیم حرفتک اشکال **هـ** فخر صید سرف استعمالی

جا ج جرس من صه صه صه مط مع صف من جك حل جبه هو جلا

جا ج جرس من صه صه صه مط مع صف من جك حل جبه من هو جلا

بیم حرفی مابعدی دلان استبر فراد تعلیم داران ارنیفی از رابع حرکتند و در بجزایب
اورزده و موکده

صح فر صم هـ صی صح

اجرا احرام اجرت اجرا غایه مرت عجاب عجاج عجر عجت عمال جمعه محمد عبده جمیع صیبه وجر نوبه لوح رضی حاجی دعا حی
نجات تجارت تجر به تجر رات تجدی محابه محبت محراب صوا عجایب مجد فقام سحر جره محراب کاس
صبح صبح نصیح صبحا صبح

باشد اورزده و صکره باز بهان سیه و سیه حرفی

بسه سن فسق	سایه شاه شریف شیخ اسم	سینه
صکره بینه حرف	اورزده باز بهان حرف	باشد باز بهان حرف
تخص بینه تخصیلات	صن	صا در صوا ضم صاد
فط ربط فط ضابط	ط	ظرف طرب طالب طلب ظهر
نافع رابع مرتفع	ع	عبه عادل غازی عالم غالب عبور
فائق خفیف محض	ح	فرمان قربانه فاروق قدرت

باشه در زنده باز بده کاف حرفی عمودی و در زنده کی حرفی اید بر شکله و بنویس.

کاف با نکا با کاف نکا کل بکل کلا نکلا ککک کلک

باشه باز بده کاف و لام حرفی

کب ب کج کد کس کسه کص کط لک کف لک کم لم کسه لن کوله کی ل کالی
در کاره درگاه آگاه ارکان ارکان اکل کلام کرم کینه کج کینه لسان کتاب کمان کمال لذت لاله آنک برونک
اور زنده باز بده کاف و لام حرفی

ککک کلک

شکر شکر فخر فخر نورا نورا مکر مکر مکتب تمیز مکتب بیلی بند بلام بکلمه جبهه جبهه کطلر کطلر کستان بیهر بکلام بیسگاه زبکان

باشده در نه ده و موکده باز بنو بهیم و لها حرفتیک آنکا بد مرتع اشمالدی

محمود **نه** **صفا**

مؤصده مأمور مؤوریت مأمور به ممنون محاور مملکت مکنات کر کنه کنه لعانه طاس اسم علم فلم اسم لهم صمم نصمم
هما برن هبمان همته همال هموار هممه همسه بهار شهزاد شاه تنها بنیرات جهان ده جده ظهور عهد مهم مهمان بهور شهری نوجوان جهان دنیا
جهان بانی جهان زاری جهان زاری موکده باز بنو زن و با حرفتیک آنکا بد مرتع اشمالدی ایه ایه آیه آله بفته

به **بی** **بی** **بی**

به بی بی بی کلین کلین آلی آلی دلی دلی ابد دلی ابد دلی ابد یکی با سبلی سبلی بی سنی بی سنی فی الحقیقه فی الحقیقه

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه حضرت سیدنا ابراهیم

سایه معالیه جناب ملاکانه

سایه معالیه جناب ملاکانه

سایه معالیه جناب تاجداریه

سایه معالیه جناب تاجداریه

سایه معالیه جناب جہانبانہ

سایه معالیه جناب جہانبانہ

سَابِقْتُوا بِجَنَابِ شَهْرِبَارِيه
 سَابِقْتُوا بِجَنَابِ شَهْرِبَارِيه

عَصْرٌ مَعَا رَفِضِ جَنَابِ طَلِّ اللّٰهِيه
 عَصْرٌ مَعَا رَفِضِ جَنَابِ طَلِّ اللّٰهِيه

عَبْدُ فِكْرَتِهٖ جَنَابِ جِهَانِيه
 عَبْدُ فِكْرَتِهٖ جَنَابِ جِهَانِيه

سَابِقْتُمَا وَايَةَ حَضْرَتِ سَهْنَسَا بِيه
 سَابِقْتُمَا وَايَةَ حَضْرَتِ سَهْنَسَا بِيه

عَصْرٌ مَعْدُ لِحَضْرَتِ حُدُقْتِنَا بِيه
 عَصْرٌ مَعْدُ لِحَضْرَتِ حُدُقْتِنَا بِيه

حَضْرَتِ شَوْكُو فُو رِ حَضْرَتِ شَهْرِبَارِيه
 حَضْرَتِ شَوْكُو فُو رِ حَضْرَتِ شَهْرِبَارِيه

بادشاه داد فرما حضرت عبدالحجید

بادشاه داد فرما حضرت عبدالحجید

اهل علم و دانشی لطیفه بدرکامط

اهل علم و دانشی لطیفه بدرکامط

سایر سده سال سابقه درسی تمام ایدوب

سایر سده سال سابقه درسی تمام ایدوب

ایدرک آنه بوکون درس جدید ایدوب

ایدرک آنه بوکون درس جدید ایدوب

جناب عالی الروح و الفهم ولی نعمتکایم بادشاه فرزندان حضرت زری دنیا رطوره دغه فرمان فرمای اقوام و هم و محالک محروم ساهای زری

والعلم علم الم بلسون آینه

رب عزت دائم اینسون بخیار و کامکار
رب عزت دائم اینسون بخیار و کامکار

بوخجہ مکتبہ کسا دایتہ بردی خاقان زمان
بوخجہ مکتبہ کسا دایتہ بردی خاقان زمان

سایہ سالہانہ تحصیل علم ایتمکدہ ہرز
سایہ سالہانہ تحصیل علم ایتمکدہ ہرز

یاد شاہم جوہیسا اوسون بزہ ورد زبان
یاد شاہم جوہیسا اوسون بزہ ورد زبان

دائما تحصیل علم و ادب نقد فائزہ و نتیجہ منہی سوجب ارسن خط و منی اولقد رسوہ بخشد
لہر ایکسید توغل نیتعل اعدای قدر و منزلتہ نسبت درر

بوتر توأم و لازم و لزوم قسیندن اولدہ

جناب ریشاه بادشاه فردا و سرنشاه جهان ولی نعمت بیت اقدس حضرت پری دنیا بطور دمج سر آرای سوکت
 و شان و بی معارف و بی معرفت خدا قیام برنده معارف عمومی مزی نظهر ترقیات فراوان و حکومت سلطنتی غبطه بخش ممالک
 و بلاد و متمدنانه مملکتی هبت شاهده اما عمران بد سادمان پور سونده به .

هو پلور! معرفت و عرفاندر

دائما فیصه ده عمر اندر

چاره فیصه و ترفی سندی

فالمصائب به بد سعی بیغ

جناب رب عرف جلیس اور نیک خدمت ولی نعمت بنت و بیعت جهان بادشاه عدالت کند و شهنشاه عیالبار و اقد فرزند فرزند
 بر عاقل رحمت نعمت عظمی اوله و خلق عین و بوم جلیس بنت ما نوسقار و قان لر زین سمدیه قدر بالمصوم بعد و عیال با انواع لطف و عیال
 مظهرتد هار سرد بی پایانی جو یسه و لطفه بوی بر خداوند سلوک و عظیم الملوک زمان خدمت و سلطنته بی شکر کی بیک بر بخیار لول
 عالمند بولید فرزند ال ابی سجده سکرانه وضع نواصی عبودیت بکنده و بر

انہل زین عظیم و تقیم اولاد فرماتا علیہ جناب کلینت لہیری و ذکر اولسان تقیر منظور مقام موفور حضرت ملوکاہ اولس و بر و استیذان موسی الہم ربہ تذکرہ و
 بر قطع عماد انسان ذیسانی امسا دعوی تر فساد اولاد سید حضرت جہانبانی مقضای بیفندن بر کسہ و لطفہ اور اولاد صوبائی لطف زین تقیر تقیر فرزند

غذا و طی الا بصار بدیهی و انطا اول یعنی و جرد معارضه سیرتاً و کب زینتاً و عیسه اولاً ذوات دایستمانک مظهر اول قری هر در الوهت و اسب
 زبده کب و فحید کس اول یعنی زخا رسی و غیرت زن حصول کلیدی و اسباب لازم زریه تارک و سخن خازنده قصور اید نه زراع وقت عصاد و نهی دست
 قابل معنی متلاو غدا بی و جردان اولاد فحید معابد معارفک دخی سبانی تمیید استعمال اتم که انسانانی استیجی کی نصیر اید به به یکی آشکار در .
 انسانیتی جهانه باعث فیصه و نباتات اولاد علم و کمالات موسم فحید کجملک زمانه بر که سزایان فیصه شمالک صبح کاذب کی سریع الزوال اولد بقضدن بر که کجرب
 کتد که آتق اعاده سی ممکنه اولاد بنا علیه سوز جانده فیصه نسانک قدر قیمتی بلیغ بره کا کوره حرکت اتمک هر طیف نور سیکانه داجه دستدر .
 سعی و غیرت کسی با پای بند سیروده طرز در سوزی اید نه نایجانسانی هر بوزد آن حال مقاصدیه افعال اید نه دخی نوعی بیسته عزیز و در متلاو ایلان سیره دست
 نظریه با فحید اوله غلبه نظر بول یعنی حال و صنعت ایلانی اید و تمکین غیرت اتمک که قول اید موصوف اولدر طرفه زنده فیضیاب و بنده افزانه سرفرازا اولوردر

دلیران مجتهد فتنی کرده کور دکه انشام اولدی
 مؤدبانه صبح و صابر برینه نقاب نما اولدی و بیل سیریلدی و میلوا آفرین کلمکه ده
 و هوادتا با م ا لب
 آیه ن تجده اتمکده ا لبسه بوکار خانه عالمده کونبری ضایع انبیا ندر
 کالای طالب مفاصلی دستکاه سی و طبله فریاد صعبا بس کورس و بخار ا لبسه
 بولنه بی امور ریه دن اولدی فنی طبله سخا صراط عمر بی زیاده و غریبه بی
 و تریج بازار معارفه و قافا تا بد و هکی بر بره بر
 هاکر کینه لری ذره قدر و ایدار فصاحت و معالمانا اولدی و بسقا ای سطر بازی با زنده بیو عبید عم لاقتد ا بر لید نفی
 استو خط با هک لفظ
 نایه نزهتده مستبان ایسه مجرد فو لدرنی قطبفا واقع اولده اده ا هانفاده لرینه انسال
 اولدور فو اولاد با قفیه سنا سنادا استو طور
 خطا نسوری کمال شرم و مجابا بد حضور دفا بر نسو عالی انصهار لرینه عرصه و نصیرم با درت
 و غنه نقالی نوجها ت جها نزهات عبده ضیو تجمیر نیک
 منظره هاکر ایدمه نقاسی یازنه مجاسه تا ایزم
 ا بطر به ا روزمان هفت و فو لا مرکز

جناب رب دود و لی نقیب مختار باد سحر سحر با کرات نمود اندر حضرت زری . یحیی عباد مبارکه ادراکه مؤلفند ایام عمر و سوکت ظل الله بدینی ایلاد بر محمد و
بیرون آید

ادراکه مؤلف در این زمان کافرا عوام و عساکر سبایه افخاری و لاد و عسر معارف حضرت ملوکانه مصادف اندر . و نقیب مختار باد سحر ابرو بر باد سحر
دل آگاه محاسن دستاورد که اتمام مرام دولت و کمال لوازم خدای بودند و یحیی عباد مبارکه سی بسزول و صرف اولوب از جمله نریه اطفال بر با
در عینت خدایان بر نجه کتابت تاسیس کتاب دیور یعنی کبی معارف ابتدایه و تالیه همچون ان مکمل در تحصیل ادب و مکتب سحر فی دخی صورت مخصوصه ده نظر همراه و لفظان بر یحیی
کلمه و بویه آثار عالی غایبات مشاهده و لذتی قلوب مشاهده حقیقه به چون سحر و دست مصل و لفظه به نوشتند .
قطعه

نه به سکر اوله مستحضر . و النعمتک لطیفه صلی . هما صاع اولسون اول ساه کر مور . ابره زوفیقی مولی دلی .

نزد مکارم و فضائل از زهر کف تقرب و بیایز مستفی و تیان بینه در الهی و زهر هاید که مقصدی از زهر و عدده و تقای لطف و عاطفه بینه اعصاب و مجسم و
 سایه ابرویایه الفیضیه صفحیه . علی الروم عمادی ایام عمر و قبایل علیگری دعوتی التزام مجسم اخلص و صدق و اخص بطل نه خصوصیت اسامی از معدود و طرف اول از زهر
 مستغرق بجهان محمد و اولوب بوجهال هاید که بر غیر فواید و موجب افتخار و دلینف و در دم تو جهات جاهات بنده و برود پیر زهر بول علم اولینف بنا از سایه ابرویایه
 بیدیکم التفات و نقطه تفاتی اصله نوایز نیک فواید زهر برود و فی درینج بولهای استعابیده عمر صده عرفیه بودیه مجسم تا به رسم ابط به به دکا ذاهوالص
 امرد و نه به د لطف و احسان حضرت و لا مکره .

حمد الله تعالی سایه معارف نوایز حضرت یاد شاهیده بوسه مبارکه ده فی دیر زری تمام و کمال ببرد همان جناب بر زهر دکا ذاهها برود و رحم عمون حضرت و ذهاب
 ایام عمر و شوکت و جلال تا جبهه پیری الی آخره در آن بجد و بی شمار و بجهت بر زهر کبی سا کردن نگار لاسان زنده بزر رحمت و عاطف سینه ملوکانه یا ضیاء بیره
 دعای دیر زهر بسواقتنا هدی اولینف کبی مجموعه زیبات سیاه بزرگ صرد سطره فی (به هم سنی و اتم اید های شاه جهان بانیان) مطهری رسون

لَا يَنْبَغُ أَنْ يَكُونَ فِي حَقِّهِ كَيْفٌ مِنْ طَرَفِ مَنْ يَكُونُ

صوکه نشان حرفک اشکالی

بِحَقِّهِ وَهُوَ كَمَا يَكُونُ فِي حَقِّهِ كَيْفٌ مِنْ طَرَفِ مَنْ يَكُونُ

باشه آورنده صوکه با زیندون حرفک اشکالی

بِهِ تَنْبَغُ أَنْ يَكُونَ فِي حَقِّهِ كَيْفٌ مِنْ طَرَفِ مَنْ يَكُونُ

ص ص ص ط ط ط ع ع ع ف ف ف ق ق ق ک ک ک

س س س م م م ن ن ه ه ه ه ه ی ی و و و

و و و و و و و و و و و و و و و و و

او لود وود وود ل لود لود لود لود لود لود
 لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود
 لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود
 لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود لود

غذاهای کرمی نیز با بر سر بند و سبزی و بویاری و سبزی و سبزی

و در میان بویاری و سبزی و سبزی و سبزی و سبزی و سبزی

و سبزی و سبزی و سبزی و سبزی و سبزی و سبزی

لا یرید و یوہ بہ فہرہ و عروس و وہاں پرو کھنڈا لکھیری عروس لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری

لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری

لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری لکھیری

اسج در درس شش ص ط ع ف
 با بستج بد برس شش بص ط ب ع ف
 حاجب ب ج ج بد ج ر چ ر ح ن
 جن جو ج ج ب ج ل ا ح ی ن ع سا پ ت
 سق س ک سل سم پ م سن سو پ س

ق ک ک ل م ن و ہ ل ا ی یے با
 بق ب ک ب ل م ن یو ہ ب ل ا ی یے
 جس ج ط ج ج ع ن ج ق ج ک ج ل ج م ج م
 ج س د پ د س ر پ ر س ش س ص س ط س ع
 س ل ا س یے ص ا ص ب ص ج ص د

فف فف فف فف فف فف فف فف
 کص کط کع کف کو کک کل کم
 مس ش مص مط مع مفع منوق
 ج ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه

فف فف فف فف فف فف فف فف
 کک کو که کلا کی کے ماست مع مد
 مل مم من موج مه ملامی میے هامب
 مع مفع مویک بل هم هم

من موج ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه
 مت المفردا

سید علی میرزا

دست ج ج و ن ز ن ش س ن ط خ خ ف ف
و و م م ن و و ه ل ل ل ل ل

نشان شریف عالیسان سامی مکان سلطانی و طغرای فرای جریانه شاه فانی ملکی اردک

و در ایام سلطنت
شاه ناصرالدین قاجار
در ایام سلطنت
شاه ناصرالدین قاجار

